

ELŐFIZETÉS:

Egész évre ... 12 kor.
Fél évre ... 6 kor.
Negyed évre ... 3 kor.

*
A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulajdo-
nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:

egy 1 hasábos petit sor 20 fill.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyilttér sora 50 fillér.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
60 fillér.

A hirdetések BITTERMANN
NÁNDOR ES FIA könyv- és
könyomdájában fogadtatnak
el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fill.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fill.

Kozma László előadása.

— Az esküdtbírósgok történeti fejlődése. —

A zombori „Szabad Lyceum“ ez évre kitűzött közérdekű előadásainak elsője, vasárnap délelőtt folyt le a zombori „Iparoskör“ nagytermében.

Kozma László országgyűlési képviselő, a tudós jogász és kiváló szónok foglalta el az előadói széket és tartott szabad előadást: az esküdtbírósgok történeti fejlődéséről.

A magyar jogélet új korszakos alkotása — az 1896. évi XXIII. t. c. — a magyar bünvádi pörrendtartás formái közé felvett esküdtbírósgai szervezet történeti fejlődését, lényegét, szervezetét mutatta be eszmegazdag, alapos jogi tudástól, a tárgy iránti szeretettől duzzadó remek előadásban.

Ritkán volt alkalma közönségünknek ily tartalmas, vonzó, tudományos alapon álló, közérdekű, a művészi stíl szépségeivel ékesített előadásban gyönyörködhetni.

Az előadás tárgyának közérdekű volta, szépen fölépített szónoki formája, mély hatást keltett a hallgatókban. Igaz lelki gyönyörűséggel hallgatta és áhítatos csendben feszült figyelemmel kísérte a közönség Kozma László remek előadását és annak befejeztével — igaz elismerése és hálája jeléül — lelkes éljenekkel és tapsokkal adózott.

Előadása bevezetésül — kijelentette, hogy mint a nemzeti művelődés magas szeszmit szolgáló „Zombori szabad Lyceum“-nak szerény napszámosa jelent meg és köszönetet mondva a megjelenteknek, áttért előadásának tárgyára.

Mindenekelőtt az esküdtbírósgai intézmény fogalmát, lényegét, alapelmét, legfontosabb sarkateleiteit, a szóbeliséget, a nyilvánosságot, a közvetlenséget, a bizonyítékok szabad mérlegelését: az anyagi igazság elérésének leghathatóbb biztosítékát fejtegette és magyarázta.

Majd elvezette hallgatóit az esküdtzéki intézmény bölcsőjéhez és előadta annak összes fejlődési fázisait, a melyeken az az idők folyamán át a jelen korig minden művelt nép igazságszolgáltatásában termő talajra talált és a művelődés előrehaladásával kifejlődött és e mellett a magyar jogtörténet adataiból mutatta be azokat

az előzményeket, melyeknek eredményeként e nemzeti nagy mű kibontakozott.

Részletesen fejtegette az esküdtzéki intézmény történetét, annak első komoly kísérletétől — egész napjainkig.

Végig vezette hallgatóit a magyar esküdtzéki intézmény teljes történeti fejlődésén. Előadta az 1840. évi országgyűlés erre vonatkozó első rendelkezéseit és az országgyűlés által kiküldött bizottság (1843—1844. évi) büntető javaslatával foglalkozott, a mely a büntető eljárást az esküdtzéki intézményre alapította.

Lelkes szavakkal emlékezett meg e javaslat alkotóiról, a kiknek munkája örök dicsőségül maradt fenn jogtörténeti emlékeink között. Törvényre nem lehetett, mert a főrendiház ellene volt az esküdtzéknek.

Ezután áttért az 1848. évi sajtótörvényre. Az országgyűlés megalkotta a sajtótörvényt, mert a sajtószabadságot a közszabadság föltételének tekintette, a sajtószabadság biztosítására pedig a cenzura eltörlését, a sajtóvétségek törvénybe iktatását és az esküdtzék behozatalát mulhatlanul szükségesnek tartotta. Így keletkezett az 1848. évi XVIII. t. c.

A viharos idők folytán egyelőre e törvény is papíron maradt. De midőn a magyar újra ura lón sorsának, 1867. évben az 1848. évi sajtótörvényt és ezzel a sajtótügyi esküdtzék életbe léptette.

A büntetőtörvénykönyv után a bünvádi eljárás megalkotása volt a feladat. Csemegi 1882. és 1886-ban kettőt készített Pauler minisztersége alatt. Utána Fabinyi miniszter, Scheduisz Lajos, Wlassits Gyula és Tarnay János bízta meg az új tervezet kidolgozásával. Így jött létre a Fabinyi-féle javaslat, mely 1888. évi december hó 10-én került a képviselőház elé. Mindkét javaslat meg egyezett abban, hogy mindegyik az esküdtzéki intézményt mellőzte nemzetiségi viszonyaink miatt.

Érdekes statisztikai adatokkal mutatta ki előadó, hogy még nemzetiségi tekintetben is hazánk alkalmas tér az esküdtzéki intézményre.

A több-kevesebb alaposágu ellenvetések között felhozott, hogy az állam hivatalos nyelven — a mi természetesen csak a magyar lehet —

való bíraskodás nálunk, „a sok nyelvű országban“ tolmács nélkül keresztül nem vihető.

Az 1890. évi népszámlálás adataiból, melyek szerint 55: 71% beszéli a magyar nyelvet, a községek, városok nyelvi viszonyaival ledönté ezen ellenvetést.

1889-ben Szilágyi Dezső lett az igazságügy-miniszter, a ki kijelentette, hogy a bünvádi eljárást az esküdtzék intézménye nélkül betetőzöttnék nem tartja. Visszavonta tehát a javaslatot, hogy azt az esküdtzékkel kiegészítse.

Vége 1890. évben Szilágyi Dezső vette kezébe a kérdést, a kinek éles szeme, acéllógikája, rettenthetetlen szabadelvűsége előtt a szokásos aggodalmak anyaga elmállott. Az átalakítás nagy munkáját Szilágyi Dezső nagy részben személyesen végezte.

Előadó hódolattal emlékezett meg a nagy jogtudós óriási munkájáról, a melynek emléke a magyar igazságszolgáltatás történetében arany betűkkel van megörökítve.

Szilágyi Dezső belevette a javaslatba az esküdtzéki intézményt és a javaslat 1895. évi május hó 4-én került a képviselőház asztalára és 1896-ban törvénynyé lett és 1900. évi január hó 1-én életbe lépett.

Előadó kifejtve az esküdtzéki intézmény történeti fejlődését, annak lényegét, szervezetét adta elő. Megmutatta annak az újvilágnak a vonzó képét, a mely azok előtt nyílik meg, a kik a magyar büntető igazságszolgáltatás csarnokába, akármely minőségben belépnek.

Foglalkozott az esküdtzéki intézmény ellen-segeinek vádjával, fontoskodó kicsinyléseivel és a jogi tudásban gyökerező argumentumaival szórta szerte szét.

Lefestette a nagy átalakulást, a melyen az eddig az írásbeliségen alapult eljárás, a szóbeliség és közvetlenség, a vád és védelem egyenjogúsítása alapján fölépült új rend következétkben átment.

Lelkes szavakban utalt arra, hogy az esküdtzéki intézményben a magyar nemzeti érzés diadalát látja és meg van arról győződve, hogy e hazának minden polgára esküdtbírói tisztében becsülettel,

A „BÁCSKA“ tárcája.

Erő.

Tenger ágya mérhetetlen,
Hanem ő még ott se fér el;
Hánykolódik. Fölkavarja
Vész-szülő nagy indulatja.

Egyhamar nem tér magához:
Reng a gálya, roppan árboc ...
És a mikor csendes éppen,
All hajós vész közelében!

Félelmetes csendje, nyugta:
Valami már forr alatta ...
És kitor, hogy emberarcon
Gyáva halál rajzoldjon ...

Lenn a mélyben, sziklaméhben
Zárva a tűz — elítélten ...
De még kitor börtönéből
S századévet söpör-töről! ...

Paraszával, tüzzsemével
Gúnyolódik gyáva ember:
Vasigába beszorítja
S mértföldekre átusítja ...

Szívén sebzett tüzelemnek
Fáj, hogy ilyet vasra vernek ...
S vasfalat ha tör: de hullna
Törpe ember gyáva roncsa!

Tengerágyat, sziklaméhet
Bűnhődve ahányszor érhet:
Mostan élő költő lelke
Önmagának példa erre.

Tengerérvés, gondolatűz
Haragos vért szivére űz:

Nyomorú helyt neki szabnak
Számítási törpe hadnak!

S önmagától fél, ha egyszer
Bebörtönzött lelke fölkel
S megtanítja gyáva népét,
Hogy a helyét szükre mérték!

Alkotása, rombolása
A közös sirt mélyre ássa,
Megtanítva: hogy nem ismer
Nyomorú helyt: tűz, a tenger! ...

LÁNG JÓZSEF.

A GENTRY MULAT.

Ira: Gonda József.
(Véga.)

— A trubadur szeméről lehullott a fátyol ... —
ismételte és hangsúlyozta is Dér Bandi s szurós, szinte
kihívó tekintete találkozott hirtelen a Thury főhadnagy
tekintetével ...

Igy néz egymásra két vérszomjas tigris, két halá-
los ellenség, két vetélytárs ...
Egybevillanó tekintetük fejezte ki a lelkükben
tomboló vihar erejét ...

Thury főhadnagy tudta jól, hogy ki a trubadur és
ki az ideál.

De tudták a gentryk is és hirtelen elszállott fe-
jükből a pezsgő mámorja és sejtették, hogy valami fog
történni, sejtették, hogy ma még vér folyik a mogyoródi
gentry-kaszinó szeparéjában.

A cigányt kiharcolták ... a gentryk pezsgőt
töltöttek a karcsu poharakba ... és hirtelen nagy, mély,
siri csendesség támadt.

A vihart előzi meg ez a csend. Ez a veszedelmes
fojtott némaság.

Thury főhadnagy erőszakolt egykedvűséggel ciga-
rettázott. Ugy tett, mintha a cigarettája idres-bodros
füstfelhőit figyelné s csak ujjai babráltak lázas titrel-
metlenséggel a pezsgős üvegen.

A mogyoródi hirhedt gentry hencegő tenorban
folytatta:

— A helyőrségi tiszt-bálon valami aranyosztásos
Don Juan udvarolt a trubadur ideáljának ... az ideál
szívesen fogadta a huszártisztet, az annál ki-
tartóbban udvarolt a hét határra bíres ideáljának ... Kül-
lönben jól tette. A leány adta az agit ... hát miért is
kapitulált volna? Az aranyosztásos ur könnyű diadalt
remélt. Iagerló is volt a pályabér. Ötezer holdas nemesi
birtok és egy pompás, tüzés leány ... Az uri birtok
jövedelméből kaucióra is telik, sőt az atilla kopott ar-
nyozását is ki lehet fényesíteni ...

Hogy a báli flirt hogy és hol végződött, nem tudta
a trubadur, azaz, hogy a krakéler világl. Mert a trubadur
sem irt több verset az ideálja bogár-fekete, tüzés szem-
eiről és éjszótét fürteiről.

— Hogyan, hát kapitulált? — kérdi a kopasz
gentry.

— Ellenkezöleg — kiáltott Dér Bandi — a kra-
kéler kikacagta képtelen naivitását s belátta, hogy az
ideál nem versekért rajong, de az — atillakért s égő
ajakkal várja a csókot, a kéjt, a bűnt ...

— És a krakéler az ó hajdani merészségével udvarolt
a tüzés kis fekete leánynak ...

... Fényes ... felségesen szép őszi éjszakán ki-
osont illatos terméiből a csókért lihegő ideál, forró, fék-
telen vére randevura űzte, a krakéler karjai közé ...

... Az éj elrejtje a titkot ... a parki fák zugó
lombjai sohasem árulják el az édes idilt, a pástororák
pikáns titkait nem fecsegik ki a hervadó virágok, sely-
mes, puha, harmatos fűszálak ... A krakéler teóriái
fényesen beváltak. A szerelem csak agyrem, láz. Láz és
a lázból csak a vágy az igaz ... Az ideál csókja
forróbb volt a tűznél és a hogy ölelt, a hogy szorosan

igaz szívet és tiszta lelkiismeretességgel fog eljárni.

Végül azon óhajának adott kifejezést, hogy ezen intézmény áldásai valósuljanak meg hazánkban is, a mint megvalósultak mindenütt széles e művelt világon.

Csak rövid, vázlatos kivonata ez annak a mély tudásra valló jogi tanulmánynak, a melyet hallani szerencsések voltunk és ezért nagy örömmel tudatjuk közönségünkkel, hogy a tudós szerző tanulmányát folyó hó 28-án (vasárnap) délután négy órakor a városháza nagytermében újlag elő fogja adni.

A nagyérdemű előadásra felhívjuk közönségünk figyelmét.

A gazdasági munkaközvetítés.

Az aratási és tavaszi mezei munkák során évek óta tapasztalták, hogy, míg egyes vármegyékben munkáshiányról panaszkodtak, addig más vidéken, esetleg ama vármegyék közelében is, — nagy munkafelesleg volt. Sőt megtörtént az is, hogy míg egy-egy határszéli megye egyik járásból a külföldre mentek a munkások, a másik járásban külföldi munkásokat szerződtettek.

Pár évvel ezelőtt történt már egy kísérlet arra, hogy a mezei munkaközvetítést közhatalosi uton rendezzék, amennyiben ekkor a munkást keresőket a hatóságok jegyzékbe foglalták s ezt nyilvánosságra hozták. Az eljárás azonban lassúnak bizonyult. A zsendülő buza az Alföldön végre sem várhat addig, míg a rendes hivatali fokozatokon át az adatok a központba jutnak, míg azokat rendezik, kinyomatják, szétosztják, de emellett ez az eljárás a munkásokat feleslegesen mozgósította is. Azért Darányi földművelésügyi miniszter két év óta a kínálat és kereslet kiegyenlítésének módjára azt az eljárást alkalmazta, hogy a munkást kereső, a hozzá legközelebb eső helyen, ahol a munkából kimaradt munkások vannak, fogadhassa föl a munkásait. Így a felesleges vándorlás megszűnt és a vándorlás hajlandóságát nem istápolta a hatóság. Ez a rendszer a két évi tapasztalat szerint gyorsnak és teljesen kielégítőnek mutatkozott.

A ma kiadott kormányrendelet, melyre a földművelésügyi miniszter a munkástörvényben kért a törvényhozástól fölhatalmazást, véglegesen és szabatosan rendezti a mezőgazdák és munkások ez elsődrendű érdekét.

Közhatósági téren rendszeres és szervezett összefüggő munkaközvetítési hálózat létesül ezzel s emellett bizonyos kantelákkal, melyek minden szédelkedésnek útját vágják, a munkaközvetítés üzését magánkezekben is meghagyja a miniszter, aki a gyakorlat embere. Ha nem volna elkoptatott frázis a korszakalkotó jelzés, — azt kellene használnunk a gazdasági munkaközvetítési szervezet alkotására. Mert óriási fontossága van ennek a kérdésnek, melylyel a külföldön is sokat bajlódunk s amelyben Darányi jóvoltából úgy látszik megelőzzük a külföldet is, amennyiben a mezőgazdasági munkaközvetítés, mint ilyen, országos kiterjedési szervezettel, eddig sehol nincsen.

A szervezési rendelet szerint minden községben, ahol a munkáskereslet és kínálat kiegyenlítése támogatásra szorul, az eljárás egyik tagja bizatik meg a közvetítéssel. A helyi munkáskeresletre és kínálatra nem terjed ki teendője, mert a helyi munkáskeresletnek és kínálatnak mindenütt megvannak a maguk érintkezési pontjai. A képviselőtestület a munkaközvetítést végző hivatalbeli közegének állapíthat meg évi fizetést, — végzett munkája arányai szerint, — de nem köteles vele. A földművelésügyi miniszter azonban esetről-esetre, évenkénti tiszteletdíjban részesítheti azokat a községi munkavezetőket, akik feladataik teljesítése körül méltánylandó buzgalmat fejtettek ki. Valamint a felektől való valamelyes díjazást is megenged a miniszteri rendelkezés, amennyiben, ne-hogy indokolatlanul zaklassék ezek felvilágosítás adásáért, az értesítések megírásáért 20 fillér díjat szedhet, ami elvégre nem megterhelhetős az érdekeltekre nézve akkor, amikor mindig csoportokról van szó.

A vármegyei székhelyeken központi közeg tartja nyilván a községi helyi közvetítők minden jelentését. Ezek is csupán ugyanazon, vagy szomszédos vármegyéből jelentkező munkás és munkáskeresőnek köteles felvilágosítást adni. A törvényhatóságok székhelyein a törvényhatósági munkaközvetítő teendőinek ellátására új állások nem szervezettek, mert a munkaközvetítés teendőiből oly mértékű elfoglaltság nem fog bekövetkezni, hogy ezáltal az illető tisztviselő egyéb hivatalos teendőinek ellátásától elvonatnék. Csak ama vármegyék és községek kötelesek a munkaközvetítést teljesíteni s erre tisztviselőiket megválasztani, ahol a munkáskereslet és munkakínálat a gazdasági munkák során tapasztalható volt.

Vége a törvényhatóságok e nemű minden tevékenysége összegyűjtetik a földművelésügyi miniszterium munkaközvetítő osztályánál és értesítései a munkásoknak országszerte való közvetítését a központból vezeti és intézi, természetesen arra törekedvén, hogy a legközelebbi helyek kereslete és kínálata egyenlítették ki.

A miniszteri rendelkezés végül a munkások érdekeit nem veszélyeztető, üzletszerű magánközvetítést nem tiltja el, de a magánmunkaközvetítőtől egyéni megbízhatóságán felül óvadékok követel s tételes rendelkezése mindegyiknek célja az, hogy az üzletszerű magánközvetítés ne szolgálta ki a védtelen munkást se kapzsiságnak, se önkénynek: valamint ép oly körültekintő gondolat terjeszkedett ki az összes törvényhatóságokhoz ma leküldött rendelet arra is, hogy a munkaadók érdekei is minden irányban megvédessenek. A miniszter tehát, híven szociális politikájához, ezáltal arra is törekszik, hogy a két érdek helyes összeegyeztetése és kielégítése útján igazság szerint szolgálja a dacifikációt, melynek örvedetes tünetei oly szépen és biztatón mutatkoznak.

Tanügyi szemle.

— Szöllősi Jenő lapja. —

Szóllősi Jenő a „Bácska“ munkatársa, fővárosi író folyó évi január hó 1-jével „Tanügyi Szemle“ címen a népoktatás minden ágát felölelő

lapot indított meg. A lap minden hó elsején és tizenötödikén jelenik meg Budapesten. A szerkesztő a következő beköszöntővel fordul a tanító-sághoz:

BEKÖSZÖNTŐ.

Az a „hagyományos közhely“ él egyes tanítói körökben, hogy a magyar tanító-ság közönnnyel viselkedik a tanügyi irodalom termékei iránt. Ez a hang szól felénk újlag, ahogy vállalkozásunknak hire futott...

Es mi mégis lelkesedéssel, fiatalos hévvel, ügyünk iránt való lángoló szeretettel ragadjuk meg a tollat s állunk a magyar nemzeti népnevelés szolgálatába. Semmiféle babonás hit le nem térít utunkról. Erős a meggyőződésünk, hogy a magyar tanítóban még él a tudomány szomjazás és az önművelés ösztöne. Ennek az ápolására vállalkoztunk, midőn a minden oldalról előtörő óhajnak engedve, megteremtettük a „Tanügyi Szemlé“-t.

Minden erőnket, egész lelkünket öntjük e lapba, hogy méltó legyen a magyar tanító-sághoz. Soha annyi buzgósággal, körültekintő gondossággal, a nemzeti népnevelés iránt való nemesebb ambícióval lapot nem csináltak.

Régen érzett hiányt pótol e lap. Égető szükség van egy olcsó, a népoktatás minden ágát felölelő lapra. Ilyet nyújtunk mi most a magyar tanító-ság színe-javának ösztönzése folytán; e fényes seregnek a támogatása bátorit küzdelmes munkánkban. Vezető cikkeinkben és értekezéseinkben mindig a felszínen levő népoktatási kérdéseket vitatjuk. Irodalmi rovatunkban a szakkönyvek-, iskolakönyvek-, és az ifjusági irodalom újdonságait kísérjük pártatlan kritikával. A Lap-szemlében elmondjuk, hogy a többi szaklapok milyen tárgyokról irnak úgy, hogy e rovatunk megbízható utmutatója lesz a szakirodalomnak. Egy másik rovatunk meg a tanügyi mozgalmaknak kíván hű tüköre lenni. Krónikánk és Tárcá rovatunk is ugyancsak élénk és változatos.

Mindezen rovatunkban figyelemmel leszünk a külföldre is, melynek idevágó mozgalmairól megbízható kuforrások alapján adunk számot.

Részletesebb programot nem adunk. Egyet ígérünk csupán, hogy öncél soha sem fog bennünket vezérelni s kitűzött célunkat szem elől téveszteni egy szempillantásra se fogjuk...

Ne a programból, munkálkodásunkból ítéljenek meg bennünket.

Es most arra kérjük kedves kartársainkat és az iskola barátjait fogadják szeretettel lapunkat, olyan szeretettel, minővel mi igyekszünk e lapot tartalmassá és változatosá tenni. Es ha kedvükre való ez a mi vállalkozásunk, támogassák azt úgy szellemileg, mint anyagilag. Terjesz-szék egymás közt és az olvasókörökben.

Hogy lapunk könnyen megszerezhető legyen, annak árát a minimumra szabtuk. Előfizetési ára: egész évre 4 korona; félévre 2 korona. Hazafias tisztelettel a szerkesztőség.

Az első száma a következő tartalommal jelent meg: Beköszöntő. A tanterv revízió és az osztatlan népiskola tanterve; Somogyi Bélától. Régi iskola új iskola; Péntek Ferentől. A kézügyességi oktatásról; Sz. A.-tól. Irodalom. Fő-

a keblére fonta kedvesét, reszketett egész valója a kéjes izgatottságtól... A tekintetében izzó fényesség, buja vére tüze volt és nem a rajongó lélek szűzi lángolása.

Hanem az éj elrejté a titkot, a parki fák zugó lombjai sohasem árulják el az édes idilt... soba...

Es tudjátok — hörögte rekedten Dér Bandi — mi ennek a történetnek a slágerja?

Halálos csendben mondotta a mogyoródi krakéler: — Hát az, hogy a trubadur ideáját eljegyezte az aranyujjasos ur. No igen, mert a trubadur a pásztor-óra után lemondott a jogairól...

Ebben a pillanatban iszonyu csörömpöléssel zuhant a gentryk közé egy pezsgős üveg s haragtól szikrázó szemekkel rohant Dér Bandinak Thury főhadnagy:

— Du lügst niederträchtig!

A gentryk ijedten ugráltak fel, Clauer báró és Balassa dr. Thuryhoz rohantak, ki mint egy jaguár fojtogatta ellenfelét.

Iszonyu ribilió támadt. A kűzdők libegése a lár-mába olvadt. Az asztalokat felborították s a karcu pezsgős poharak darabokra zuva hullottak a földre.

Kétségbeesett kűzdelem keletkezett. Dér Bandi a gentryk segélyével felülkerekedett s ellődította magától Thuryt, ki birtelen egy telt pezsgős üveget ragadott fel, megforgatta a feje fölött s teljes erejével Dér Bandihoz vágta...

A pezsgő a gentry fejéhez repült és betörte a koponyáját.

A mogyoródi krakéler vértől lepott homlokához kapott s mint a kit a villám sujt le, végigzuhant a földön. Homlokából bugyogott a vér.

A pezsgős üveg cserepei titercit szaggatták szét. Forró, piros vére szinte patakzott a homlokából.

Mig Balassa dr. bekötötte a sebeit, a gentry eszméletét veszítette.

Pajtásaiban ekkor lobbant fel a harag. Letűött cimborájukért ki akarták porolni az aranyos atillát s óriási verekedés kerekedik, ha be nem nyit a szeparéba Berinke százados néhány tisztársával s Thuryt, Clauert és Lorántot ki nem szabadítja a feldűhődött, bepezsgő-zött gentryk körmei köztül.

Az ájult, vértől lepott Dér Bandit a gentryk fiak-kerre pakolták és hazavitték.

Balassa dr. kimosta s újból bekötötte hatalmas sebeit. Hajnal táján jelentkezett a sebláz.

A gentryk fejből kiröppött a mómor és felváltva őrizték kegyetlentl összevagdalt pajtasukat, ki a negyven fokos láz deliriumában átkozta a szerelmet, a leányt, a pezsgőt...

Híába volt a jeges borogatás, az óriási láz sehogy sem akart alább szállani s a mogyoródi hirhedt krakéler egy pillanattig sem volt eszénél. Dűlhögött, valósággal őryjögött fájdalmai közepette s egy-egy erősebb rohamnál alig tudták megfékezni, hogy ki ne ugorják ágyából és darabokra ne zuzzon mindent.

Másnap délben Balassa dr. negyvenkét fokos lázat konstatalt és — lemondott Dér Bandiról A seb gyula-dásba ment át s a beállott vérmérgezés 48 óra alatt okvetlenül halált okoz.

A délutáni órákban beállott az agónia. A láz rohamosan csillapult és az érverés gyengyült. A láztól piros arc birtelen halálszint öltött s a halál felfoghatatlan, rejtelmes kűde rohamos gyorsasággal ereszkedett le a haldoklóra.

A mogyoródi hirhedt gentry néhány perccel a halála előtt visszanyerte az eszméletét.

— Betörték a koponyámat fuk... — hörögte alig hallhatóan — sebjá, uri koponya volt... az a huszár kemény gyerek. Jól tette... Ha ó nem üt le, én verem volna be a fejét... Semmi, nem baj... Sajnálom fuk a világot... Szép az élet, ingerlő a szerelem... azok a forró, szenvedélyes asszonyok. — Itt kell mindent hagyni... azok a puba, fehér vállak... azok a forró, telt karok, pihégő kebel... Csók... kéj... megőrülök. Pokol tüze ég az agyvelőmben... Miért öltötték el a gyertyát? A levegőt... világosságot... adjatok...

Es birtelen, könnyeden felpattant a párnái köztül, de nyomban visszazuhant. Hörögött. Az ajkait véres hab lepte el. Ujjaival idegesen babrált a takarón, majd befordult, egyet sóhajtott és meghalt.

A mogyoródi kápolna barangja épp az est-imára csendült...

Eddig volna a történet első része. Ugy irtam meg, a hogy hallottam a mogyoródi gentryktól, Brádi Margit lakodalmán.

A regény vége különben az volt, hogy a hires gentry leányt, Balpataky Olgát, egy évre a hirhedt pezsgős muri után, oltárhoz vezette — egy salgótarjáni földbirtokos.

Azaz nem Thury főhadnagy.

Tehát a mogyoródi krakéler a gentry kaszinó szeparejában ha kérékett, ha hencegett is — de alighanem igazat mondott.

Mert Dér Bandi szerint a szerelem a legkacagatóbb komédia; őryjögés, láz és e lázból csak a vágy az igaz. Az illuzió mind hazugság.

A krakéler teóriái fényesen beváltak.

... Es az éj elrejté a titkot. A parki fák zugó lombjai sohasem árulják el az édes idilt, a pásztorórák pikáns titkait nem fecsegik ki a hervadó virágok, selymes, puba, harmatos fűszálak.

Es Thury főhadnagy hirhedt világfí volt...

II.

El is felejtettem már a mogyoródi gentry tragédiáját, a kacér Balpataky leányt, a salgótarjáni földbirtokost és Thury főhadnagy szerelmi bravurjait, midőn ime egy édes, pikáns kaland után, módomban van megírni a mogyoródi gentry-történet legújabb fejezetét is.

A mult éjjelek egyikén Budapestre utaztam. Megvesztegettem a kalauzt, hogy senkit se bocssásson be a szakaszomba. Egyedül akartam lenni.

Szegeden azonban kinyilott a szakaszom ajtaja s az én megvesztegetett kalauzum egy feltűnően szép, elegáns megjelenésű uri hölgyet tessékelt be.

Onagysága a világ legkecsesebb mosolyával fogadta udvarias köszöntésemet s midőn a vonat kidűbörgött a perronról, már mi átestünk a bemutatkozás sablonjain.

Ejszaka volt. Bájos, poétikus ősi éj. A mérhetetlen messzeségben rezgő fényes csillagképek leragyogtak a puszták titkaira. Szellő alig libbent. Zugva, csattogva rohant a vonat s az őrtült galopban alig egy-két pillanattig láttuk az éji feketeségből ki-kilobbanó, pusztai pászortörtéket...

— Tehát nagyságos asszonyom salgótarjáni? — kerdem.

— Meglepi önt vajjon?

— Ugyan miért? Dehogy.

— Tehát bizonyára valami kedves idil... kaland?... kerdem.

városi ügyek. Lapszemle. Tanügyi mozgalmak. Krónika.

A tartalmas és ügyesen szerkesztett szaklapot melegen ajánljuk vármegyei tanításunk figyelmébe és pártfogásába.

Színészet.

Szállok jelen írással a zombori színházi bizottság érdemes tagjaihoz, mondván egyet-mást a színházi bizottságok hivatásáról, a vidéki színházak állapotáról, a vidéki színházak kötelességeiről s végül a színházi bizottságok és színházirányítók egymásközi viszonyáról és meg egyebekről. A színházi bizottságok hivatása a színészet ügyének felkarolása, a színészet jogos és művészi érdekeinek kellő és korrekt védelmezése, a színház művészi, rekte esztetikai színvonalának fenntartása, szóval a színházi bizottságoknak nemcsak joguk, de kötelességük is mindenkor akcióba lépniök, valahányszor a színészet érdekeiről, a színház erkölcsi és művészi színvonaláról van szó. Mert mese beszéd az, hogy a vidéki színházoktól művészi színvonalat követelni sem nem lehet, sem nem szabad, s hogy a vidéki színházok a kothurnusos tragédiáktól le egészen a Trylik című hűlyeségig minden zsanert be kell mutatni az igazgatóknak. Annyi tagadhatatlan igaz, hogy vidéki színházokon egy műfaj specialiter kultiválni lehetetlen, de a repertoár egybeállításában legyen azért izlés, legyen változatosság és legyen logika. Hogy a vidéki direktor izlésesen, változatosan és logikusan állítsa egybe műsorát: ez szinte lehetetlen. Mert a legideálisabb direktor is megszűnik ideális művészeti teóriákat hirdetni ott, a hol a pénztára érdekeiről van szó és száz színigazgató közül kilencenkilenc a falhoz vágja az esztetikát, a logikát, a művészt és művészi irányelveket egy reklámdarab kedvéért s a legtrágárabb otrombaságokat is szívesen beadja a zúfolt házaknak. Ekkor jönnek azonban a színházi bizottságok. Bekérlik a direktor repertoárját; a műzisére, a színház színvonalára, erkölcsi és társadalmi szempontokra, változatosságra és logikára, a közönségre és legvégül a direktorra való tekintettel átvizsgálják és ha kell, megállapítják a műsort s kötelezik az igazgatót annak pontos betartására. Tetemesen ahhoz, hogy a színházi bizottságok így járjanak el az igazgatókkal szemben, nem kevesebb szükséges, minthogy a színházi bizottságok úgy erkölcsileg, mint anyagilag közremunkáljanak a színészet érdekeinek. Elsőbb adnunk kell valamit, ha követelni akarunk. Ha például az állam, a törvényhatóság pénztárából 2-3000 forint évi szubvenciót eszközölt volna ki a színházi bizottság színészet céljaira, akkor teljesen jogos dolog volna az igazgatóval szemben követelni. Ha valahol indokolt a színészet anyagi támogatása, úgy az kétszeresen indokolt Zomborban, hol valóságos kulturmissziót, nemzeti missziót végez a színészet. Tehát az első lépés a szubvenció kérdése volna. Akkor következne azután sok egyéb. Akkor szervezhetne a direktor elsőrendű társulatot, akkor köve telhetnének meg joggal, hogy az igazgató változatos, izléses és logikus repertoárral vonuljon a szezonnak s hogy minden, a színészet keretébe vágó kérdésekben meghallgassa és tisztelje a színházi bizottság véleményét. Ezt a kérdést azonban nem bolygatjuk s nem vonhatunk le konkluziót és morált oly tételekből, melyek alapjokban nem állanak meg. Mivel nincs színészetünknek szubvenciója, elesnek nagyrészt a fenti glossák. És ha mégis le akarjuk vonni a morált, az a színházi bizottság feladata. Egy kis munka, egy kis önzetlenség, egy két agilis temperamentum és egy-két áldozatkész művészbár és meg volna oldva a kérdés. Tözsgyökere magyar városok színésze részestül ezekre menő állami szubvencióban, hát miért éppen Zombor színháza volna a mostoha gyermek?

Ezek előrebocsajtása után s a fentiek dacára is bátorodom kifogásokat emelni az igazgató repertoárja ellen. Egyhangs s különösen az utolsó hetekben színtelen

volt a műsor. Agyoncsépett színművek, leénekel operettek és haszontalan premiérek bolyongottak a színpadon s a Tekenősbéka című drasztikumokkal traktálta a művezetőség a bérlő közönséget. Mi ezzel a célja?

Ez a trágár komédia nem a mi színpadunkra való. Ily santanokba sem való frivolitások színrehozatala ellen ha nem tiltakozik a színházi bizottság, úgy tiltakozni fogunk mi a jó izlés és a színpadunk féltve őrzött színvonaláért. A művezetőség kedvét egyszer s mindenkorra elvegyük ettől a trágár színpadi politikától.

Hamlet. Palágyi Lajosnál a címszerepben szerdán került színre a nagy brit költő halhatatlan tragédiája. Az előadás jól indult, de annál endarabbul végződött. Palágyi Lajos nem Hamlet. Deklamált, a hol filozofálni kellett volna s elfilozofálta a drámai scénaikat. Halvány, erőtlén és gyámoltalan volt a Murányi Juliska Oféliája. Drámai erő sohasem nyilatkozik érzélgésben, a minthogy a szemforgatás és gesztikulálás még nem pánhosz. A kisebb szerepekkel foglalkozni sem kívánunk. Palágyitól azonban meg kell hogy kérdezzük, hogy vajjon a Shakespearé tragédiájának hányadik felvonásában és hányadik jelenetében fordulnak elő ezek a technikus-terminusok: „hülye... marha“ stb. Mert ha jól hallottuk, nyílt színen ezekkel a kifejezésekkel traktálta egy ízben a partnereit. Elvégre is az idegességnek és a rendezői ambícióknak is van határa.

Szulamit. Csütörtökön telt ház előtt csinos előadásban került újból színre ez a bájos zenéjű keleti operett. A szereplők kiérdemelték a ház tapsait valamennyien.

Fourschamboult család Augier Emil nem épen a legérdekesebb drámáját választotta jutalomjátékaul Palágyi Lajos. Középes ház előtt gördült fel a függöny s batástalanul, színtelenül pergették le a felvonások s csak az utolsó jelenetekben meledgett fel valamennyire a közönség. Taps ugyan volt az első felvonásokban is. A diák-ijűség jobb ügyre méltó buzgósággal verdeste a tenyereit s módfelett lelkesült. A ház zöme azonban sehogy sem lelkesült. Mert nem is volt rá oka. Végtelenséggel és nehézkösen ment az előadás. Palágyi sem volt elemben. Bernad nem az ő szerepe. Deklamált. Se a felfogásában, sem a játékában nem volt melegség, szín, természetesség. A kitől már annyi bravuros alakítást láttunk s a kitől igazán nagy talentumu színezznek mondottunk és hirdettünk s a ki tényleg az is, attól megvártuk volna, hogy ne a leggyengébb szerepben mutatkozzék be jutalomjátéka alkalmával. A legérdekesebb alakítást Bezzkóitól láttuk ez este, ki igazán művészi gondossággal és aprólékosággal dolgozta ki Fourschamboult szerepét. De nem mondhatjuk ezt el L. Perczel Mariról. Sőt még Murányi Juliskáról sem. Székely Renée játékában volt törekvés és szerénység. A mi nálunk az utóbbi időkben nem épen kis érdem.

Talmi hercegő. Minekutána Makai Emil és Kövesy Albert poéta és író urak faragtak egyenlány jó és temérdek sok rossz szójátékot, Konti József zeneszerző ur komponált a librettóhoz muzsikát. A muzsika gyakran, a librettó sohasem bájos. Hogy a muzsika bájos, ez sem kizárólag Konti ur érdeme, mert a Talmi hercegő muzsikáját már régebben megírták tehetséges, fiatal zeneszerzők s Konti ur muzsikája igen ügyes zenei mozaiknál alig mondható egyének. Az előadás minden különösebb baleset nélkül folyt le. Pálffy Nina bár erős indiszpozícióval küzdött, szerencsésen végigénekelte partitit Gy. Lónyai Piroskával egyetemben, ki a trióban pompásan, de a hercegőnél toalettnben sehogysem festett. A történeti igazság kedvéért feljegyezzük, hogy mindketten sokat énekeltek és sokat is táncoltak. Szépen is, sikkesen is. Az est hőse Gyárfás Ödön volt, ki meglepő ügyességgel s nagy rutinnal játszott s ötletes játékaival és mókaival kiérdemelte a tapsvihart. Darius herceg szerepére Ernyei ugrott be Deák igazgató helyett. Nem lett volna kár belőle kiugrasztani. Kell hogy konstátáljuk, hogy a karok különösen figyelmestelen működtek s az esambulék rendezése ahhoz értő kezre vallott.

Vasárnap premiér volt. Deák Péter 4 felvonásos népszínműve, **Rózsa Mária** került színre. A miről a jövőben fogok írni.

Gy. Lónyai Piroška. Ez a kedves, temperamentumos kis primadonna veszi ki pénteken a jutalomjátékát. Színrekerül a **Virágcsata** című operett. Gy. Lónyai Piroška kedvence volt a szezon alatt közönségünknek s a közönség szeretetére rokonszenves, vonzó egyéniségével, kedvességével s herceg játékaival rá is szolgált. Megvagyunk győződve, hogy a kis primadonnát telt házzal és sok, nagyon sok tapsal örvendeztetni meg a publikum.

Gonda József.

Ujdonságok.

Három királyok napja.

A költészetétől és az illúziók himes virágaitól letarolt sívár jelenben, mint a mult ködén át hozzánk verődő édes melódia hangzik fültünkben a „Vízkereszt“ ünnepe népies elnevezése: „Három királyok napja“. Bethlehem szegény istállójában névvesz szalmán fekszik, rongyokba burkolva, egy tehetetlen gyermek, ki előtt három napkeleti király tárja föl szívét és kincseit. Egy koldus gyermek, ki előtt királyok térdelnek, egy gyöngye kisdud, ki rémületbe ejti, a trónusán ülő, hatalmas fejedelmet, Heródest; egy silány, szalmával telt jászol, mely a világtörténelem sarkpontjává válik, mely körül megfordul a mult és a jövő. A napkeleti bölcsesek, kik a régi hagyomány szerint királyok voltak, egy csillag vezetői Bethlehembe, talán ugyanaz, a melyet előbb a pásztrok is láttak, és mintán ott Krisztust feltalálták és benne a világ Üdvözítőjét felismerték, imádták őt és lábához rakták ajándékaikat. Ennek a csodálatos látványra emléket állított a róm. kath. világ szombatán. Arany helyett oda tette a szeretet Megváltójának jászolához hódolatát, tömjén helyett magasztalása himnuszait, myrha helyett pedig a szívét, az emberiség szegény, zaklatott, csalódott és megtört szívét. Hisz a szegény emberi szív nem találhat soha másutt vigaszt, csak a szegény Üdvözítőnél.

Gör. kel. karácsony. Gör. kel. vallású szerb polgártársaink szombatán ünnepezték Krisztus születésének napját. A pénteki nap a bójtnak és imádkozásnak volt szentelve. Este pedig a családi körben jött el az ajándékot hozó kis Jézuska, nagy öröme a kicsinyeknek. Először léptek ismét a régi szép idők megszentelt és megáldott szokásai. Szalmával hintették be a szobákat, jelképeül a szegényes bethlehemi istállóban, amelynek jászolában született a világ Üdvözítője. A „Badnyidán“ on az asztalokra került a karácsonyi kalács és minden házában szeretettel zívessen látták az első vendéget, a „Polozsaj“-t. Krisztus szavával köszöntötték egymást „Krisztos se rodi“, amire a felelet így hangzott: „vo istinu“. Az ünnep délelőttjén fényes istentiszteletek voltak az Ur házaiban és áhitatos imák, zengő hála-zsolozsmák dícsőítették a Megváltót. Délben a családok elé vitték a „Csesznicát“, melynek belseje pénzdarabot rejt és az annak jut, aki az illető falatban megleli. Szeretettel emlékeznek meg ilyenkor mindenkiről és egy falatot felajánlanak a háznak, az utasnak, a polozsájnak, a család összes jelen- és távollevő tagjainak. Meggyújtották a karácsonyi nagy gyertyát és szent énekeket zengedeztek dícsőítésére annak, aki az egész világot megváltotta és áldásával árasztja el hűségese népét, aki imádja és dícsőíti szent nevét.

Kinevezés. A szegedi ítélő tábla elnöke a vezetése alatt álló kir. ítélő táblához Sándor Mihály zentai kir. járásbírósi hivatalát III. osztályú hivatal-szolgárává nevezte ki.

Bírósági kinevezés. A király dr. Eperjessy Béla szabadkai törvényszéki bírót a szabadkai ügyészséghez ügyésszé nevezte ki.

Uj községi jegyző. Katymár község jegyzőjévé Jordán Béla csantavéri aljegyző választott meg.

— Apropos nagyságos asszonyom, a kalandról jut eszembe. Hallotta birét Dér Bandinak... Hires meggyoródi krakéler volt; pezsgős üvegekkel verte agyon Thury főhadnagy.

A gyönyörű, barna asszony mintha megrezzent volna Dér Bandi nevére:

— Ugy...? tehát ön hallotta Dér Bandi birét?

— Igen... a birét, stikljeit, szerelmi bravurjait...

Sőt... ugyebár nagyságos asszonyom, Balpataky Olga is Salgótarjánra ment férjhez? Balpataky Olga, a Dér és Thury ideálja...

Sőt! pir öntötte el a gyönyörű asszony kreol színű arcát s parányi kezei közül kiejtő finom illatos csipkekendőjét.

E pillanatban egy gondolat lepelt meg s önkéntelenül felkiáltottam:

— Hogyan... nagyságos asszonyom tán csak nem...

— De igen... én Balpataky Olga vagyok — Salgótarjánról.

A társalgás néhány pillanatig eiakadt, hogy azután annál bizalmasabbá válják.

Szentirmayné: Balpataky Olga?... Neki bátorodtam.

Tekintettünk mint két izzó villám forrott egybe. Különös vakmerőség szállott meg. Eszembe jutottak Dér Bandi cinikus teóriái a vágyról, a forró, tüzés, fékezhetetlen asszonyi vérről. Eszembe jutott a trubadur regéje. A trubadur, kit kikacagtak gyávaságáért...

Egyzserre csak forró, tüzés szerelmi szöveget ejtettem és a salgótarjáni gentry-asszony parányi puha kezeit csókokkal szórtam telisteli...

A hires szép asszony tekintetében ideges, mámoros fényesség örvénylett... Lángolt vetett a vérebén a szenvedély parazsa és ez a láng a véremig perzsel, mámoros szerelemre gyújtott...

Két szívet, két ajkát ingerelt a csók varázsa. Pillanatnyi mámorért hevült a vér, gyönyört követelt minden parányi idegsejtjeke...

... A vonat örült rohamban röptült tova. Az égen szikrázó csillagesoportok hol eltűntek, hol újból kibukkantak a tépett uszályu felhőgomolyok közül. Hirtelen a holdat lepte el egy fekete felhő. Elsötétült a táj... Csak a vonat dübörgését, csattogását hallottuk... és

két forró ajk egybeforrott egy édes, mámoros csókban. Egy pillanattal. Mert a felhő felszakadt, ezüstös fényesség ragyogott a pusztán...

Idegesen, szenvedélyesen lüktetett a vérünk, szinte hallottam a szenvedélyes asszony lázas szívverését.

Különös pillanat volt az. Mintha új vér, izzó láva-folyam nyargalta volna át ereinket. Akarat elhal, ész nem működik, a józan logika helyét ideges téboly foglalja el s tiltaná, parancsolná bár száz isten, elcsatanna mégis a csók, szív szívre pihenne... mert a csók az élet, a gyönyörök gyönyöre és a lázas, forró ajkák csókjában úgy elhal a tiltakozó sóhajts, mint viharban, menydörgésben az eszharang bűgása...

... Hajnalodott. A fényesen rezgő csillag-csoportok letűntek az égről... A hajnali szél a barnatos mezőkre verte le a mozdony sötét füstjét... A különös, szinte lilaszínű ködből már intettek a fővárosi gyárak torony-magassága kéményei...

Utazásom célját értem volna.

— Budapestre megy? — kérdi a gyönyörű asszony.

— És ön Salgótarjánra baha?

— Elkísér? — és reám emelte szenvedélyes tüztől izzó tekintetét.

Gyönyörű volt. Sötét hajerdő köríté kipirult, barnvas arcát... az arca rózsái felett úgy égett két bogárfekete szeme, mint két nagyon fényes csillag. Mámoros, ingerlő mosoly reszkett az ajkán...

— Nos... elkísér?... kérdi újból.

... A vonat herobogott a perronra. Habozás nélkül váltottam meg a jegyet Salgótarjánig.

Pedig elég lelt volna Ha tva n i g is...

III.

Budapesten, a redutban találkoztam Szentirmay Gyulával.

A salgótarjáni földbirtokos huszártisztekkel pezsgőzött. Clauer báró bemutatott nekik. Bohém, könnyűvérti kompánia volt. Kritizálták a pezsgőt, az asszonyt, a szerelmet s cinikus nyíltsággal kérkedtek szerelmi bravurjaikkal.

Pezsgős poharak csilingeltek egybe s tirtult a pohár a kacér, tüzés asszonyokért... A huszártisztek az agglényélet gyönyöreiről vitakoztak Szentirmay Gyulával

és a salgótarjáni földbirtokos kurucul védelmezte a házias élet költészetét:

— Fiuk, minden az asszonytól függ. Az asszony az élet, az asszony a gyönyör, az asszony a boldogság...

— Ez a szerelem teóriája, — jegyezte meg Clauer báró — illúzió minden. Hangulat. Az asszony rejtelny, kacér, hazug, számító, szenvedélyes és sohasem igaz... Asszony szerelmébe ma már a trubadurok hisznek...

— Hiszek én, — vágott közbe Szentirmay — mert a kit én szeretek, a ki az enyém... az igaz, hű, rajongó, szenvedélyes és mindenek felett az enyém.

— És ha mégsem — kötekedik valaki a salgótarjáni athlétával.

Szentirmay tekintete végigfutott a pezsgős palackokon, öklei egybeszorultak s férfiasan szép arca szinte eltorzult.

— Akkor jaj nekik... Jaj. És tekintetében rajongás, harag, indulat, forró szerelem tüze lángolt. ... Önkéntelenül is a szomszéd asztalhoz tekintettünk át, hol Thury főhadnagy kalabriászozott...

És nekem is eszembe jut Dér Bandi frivol szati-rája a szerelemről, a forró, pezsgő véru asszonyokról.

Járom az utcákat...

Járom az utcákat nappal és éjjel, Mint bolygó lélek önfeledetten, Nem nézek balra se jobbra, se széjjel, Mégis látom a mint gúnyolódk képpel Kikacagnak engem...

Nevetnek rajtam, hogy én egy szeszélynek, Örtült szeszélynek bolondja lettem, Kacagnak rajtam, kigúnyolnak engem... Ilyenkor én hozzád átal édes szentem Vértő szívvel nézek...

Csak gúnyoljanak, kacagjanak engem, Érted én mindent büszkén szenvedek, De meg ne tudják, hogy te mi vagy nekem, Hogy te vagy a bűnöm, vezeklésem, vétkeim, Hogy téged szeretlek!...

Korold Gyula Béla.

Elölépítés. A király tinódi Szalay Kálmán zombori földinket, a kassai csányi mitalom társulat könyvelőjét, cs. és kir. tartalékos kádét-örmezt, cs. és kir. tartalékos hadnagygyá léptette elő.

Uj ezredparancsnok. A m. kir. honvédelmi miniszter Csath Lajost a szegedi 5. honvédelmi ezred alezredesét a szabadkai 6. honvédelmi ezredhez ideiglenes ezredparancsnokul rendelte ki, Bartholi Lajos ezredes betegsége miatt.

Áthelyezés. A király Piry Sándor aranyos-maróthi kir. törvényszéki bírónak eddigi minőségében a szabadkai kir. törvényszékhez — saját kérelmére — leendő áthelyezését megegyeztetve.

Esküvő. Csernyus Pal dr. Bács-Bodrogh vármegye tb. főügyésze folyó hó 8-án, hétfőn délután esküdtök örök hűséget Veszolovszky Mariska kisasszonynak, Veszolovszky Péter zombori földbirtokos, a városi törvényhatósági bizottság virilis tagja leányának. Násznapok voltak: a menyasszony részéről Dekker Pál Zombor város helyettes polgármestere, a vőlegény részéről Barabás Béla dr., a gyomai kerület országgyűlési képviselője. Koszorús leányok voltak: Zsuffa Ilonka, Csernyus Margit és Fratricsevits Tónika. Vőfélyek voltak: Blumenthal Károly, Késmárky Béla és Csernyus Gergely. A díszes násznép fölvonulását és az esketési szertartást nagyszámú közönség nézte végig. Esküvő után a násznép az örömszülők házába vonult, ahol fényes nász lakoma volt, amelyen számos lelkes tőzsbán ünnepltek az ifjú párt és az örömszülöket. Igaz, zavartalan boldogság kísérte frigyüket.

Uj tanár. A verbászi algimnáziumhoz Moréba Sándor helyébe, ki állásáról leköszönt, Ferencz Miklós választott meg tanárnak.

Karneval bevonulása. A jókedvű, temperamentumos herceg vasárnap fölébredt almából és elfoglalta trónját és újra megkezdte uralkodását. Egy éve már, hogy befejezte a duhajkodást — azóta pihent. A mámor eloszlott, felleges, szürke napok következtek az eddigi rózsaszínű világ helyett. De most eljött és ránk nyitotta a kilincset titkos jegyzőkönyvében annyi mulatsággal, a mennyiben már jó ideje nem volt részünk. A kedves herceg az idén 52 teljes napig fog uralkodni a báltermekben apákon, mamákon, lánykokon, ifjakon egyaránt, tartván a farsang január hó 7-től február hó 27-éig. Lesz alkalom mulatni bőven, annyival is inkább, mert újabb hasztalan tünik el húsbagókor a búbanat szürke hamujában karneval — azért mégis csak tovább ugrál és mulat mindenki. Hja! rövid az élet.

Estély az iparos körben. Minden ízében fényes, remekül sikerült estélyt rendezett az iparos kör saját helyiségében január 6-án. Alig van e városnak számottevő iparos családja, amely ezen szép mulatságon ne lett volna képviselve; sőt az iparosok kivül is sokan voltak, akik megjelenésük által is mutatták azt, hogy derék polgártársainkkal együttérzettek. A táncot 9 órakor — véget alig érő — csardással nyitották meg; az első négyzet két kolonban helyezkedett, csak 60 pár táncolhatta. Szűnet alatt élénk érdeklődés mellett folyt le a tombolajáték, a melynek 105 nyereményét a kör tagjai által felajánlott szebbnél szebb értékes tárgyak képezték. A tombolajegyeket lelkes hölgyek ellenállhatlan kedvességgel árulták, a mely fél óra alatt közel 200 koronát hozott a kör pénztárának. A felejtetlen, kedves mulatságnak csak a reggeli órák vetettek véget. Föl-említendő még az a valóban elismerésre méltó tény, hogy az Arucsarnok a kör helyiségeit ezen alkalomra kiváló izéssel díszítette fel. — A tombolajátékhoz a nyereménytárgyakat a következők adományozták: az Arucsarnok, Aman Béla, Bogdan Mihály, Czezer József, Dörfler Károly, Draxler Lajos, ifj. Ehrlich József, id. Ehrlich József, Ehrlich Nándor, Frieber Mihály, Gartner Ferenc, Gombos Nándor, Gräber Mihály és neje, Harpf László, ifj. Heindlhofer Robert, Hermann József, Höger Márton, Holczer Márton, Husvéth István, Knipf János, Lauer István, Makra György, Maurer Dénes, Mayer István, Metz József, Novák Gyula, Orehoja Ernő, Kell János, Schäfer Ignác, Stebler András, Antal, Nándor, Rezső, Steiner Lajos, Szalay Ferenc, Széchenyi József, Sztrilich István, Szukfűll Imre, Tuna Adolf, Veliczky Mihály, Vrabely József, Zsuffa György, Zsulyevits Ernő és Mihály.

Szinügyi bizottsági ülés. Városunk szinügyi bizottsága múlt pénteken délelőtt ülést tartott, a melyen a színház e heti műsorát állapította meg. E szerint szinre kerül: Hétfőn január hó 8-án: Teknős béka. Kedden január hó 9-én: Aeneas papa. Szerdán január hó 10-én: Gesák. Csütörtökön január hó 11-én: Adorján báró. Pénteken január hó 12-én: Fátinica. Pálly Nina jutalomjátékánál. Szombaton január hó 13-án: Talmi herceg. Vasárnap január hó 14-én: Nagyapó.

Tombola estély. A zombori szerb jótékony négyzet tumbola estélye vasárnap folyt le a „Csitaonica” földszinti termeiben. A mulatságon igen szép számmal voltak jelen mindkét nembeli tancos fiatalságból, úgy, hogy teljes siker konstatalható. De rá is szolgált erre a rendezőség, mely mindent elkövetett arra nézve, hogy a jelenlevők minél kedélyesebben, minél fesztelenebbül töltsék az időt. A legvidámabb hangulatban vette kezdetét a tánc és a jókedv és vidámság az órák futásával egyre fokozódott. Este 10 órakor sok értékes és szép tárggyal tombola volt, a melyben az egész társaság részt vett. Tombola után újra táncoltak. A négyesekeket negyven pár táncolta. És a díszes társaság együtt maradt, együtt mulatott a késő reggeli órákig. A minden ízében sikerült fényes mulatságon jelen volt hölgyek névsorát — tudósítónk alább adja. Asszonyok: Arsenovits Istvánné, Brkics Izsákné, báró Bibra Frigyesné, Bogyorskyné, Bikár Milánné, Csavojác Jánosné, Deszpotoviczné, dr. Danninger Adámné, dr. Drakulits Pálné, Gergurov Dánielné, Jankovits Dusané, Jerasovits Jánosné, Konyovics Jusztinné, Milkovits Mártonné, Radics Madonné, Schwarz Emilné, Szemző Gyuláné, özv. Szredojevits Madonné, Vukicsevits B. Pálné, Vuics Péterné, Vukicsevits Katinka, Zákó Milánné, dr. Zákó Istvánné. Leányok: Arsenovits Olga, Deszpotovits nővérek, Kozanics Zsófia, Konyovics Ivánka, Mihailovits Alexandra, Petrovits Hajnalka, Szredojevits Zsófia és Vida.

Községi tisztújítás Német-Palánkán. A Német-Palánkán megejtett községi tisztújítás alkalmával megválasztották, bírónak Busch Sebestyén, másod-bírónak Schumacher Márton.

Eljegyzés. Láng Maté m. kir. honvédfőhadnagy eljegyezte Mucsy Anna kisasszonyt Mucsy György a szabadkai kereskedelmi bank titkárának leányát, Szabadkán.

Esküvő. Lang Gyula zombori városi szenátor tegnap, hétfőn reggel vezette oltárhoz Lang Irma kisasszonyt, Lang I. Konrad bódásági földbirtokos leányát a bódásági róm. kath. templomban. Násznapok voltak: a menyasszony részéről Büchler Róbert új-palánkai községi jegyző, a vőlegény részéről Bittermann Sándor könyvnyomdatulajdonos.

Történelmi társulatunk közgyűlése. B.-Bodrogh vármegye történelmi társulata szombaton délelőtt 10 órakor tartotta meg évi rendező közgyűlését Czirfusz Ferenc kir. tanácsos elnöke alatt. A közgyűlésen nagyszámú érdeklődő közönség jelent meg, a melynek sorában ott láttuk: Sándor Bélát, Gräff Nikázt, Falcione Nándort, Vértési Károlyt, Terezy Dezsőt, dr. Dudás Gyulát, Husvéth Istvánt, Jubász Jenőt, Megyesi Ferencet, Tarczay Dezsőt, Orkonyi Edénét, Roedger Lajosné, Jordáné, Vundszám Idát stb. A közgyűlést Czirfusz Ferenc társulati elnök szép beszéddel nyitotta meg, melyben megemlékezett a társulat múltjáról és eddigi működéséről és igen szép szöveggel esetele a társulat jövőjét. A tárgysorozat a következő volt: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Kozma László vál. tag ur jelenléte a Hunyadmegyei történelmi és vegyészeti társulat közgyűléséről. 4. A választmány javaslata tiszteletbeli tag választás iránt. 5. Szabad előadás az őstörténelemről. A társulati múzeum jellegzetes őstörténelmi tárgyaiak bemutatásával, tartja Roediger Lajos titkár. 6. Pénztárs jelentése. 7. Számvizsgálók jelentése. 8. Jövő évi költség előirányzat. 9. Pénztársvizsgálók kiküldése 1900-ra. 10. Indítványok. 11. A könyv hitelesítése. A tárgysorozat 2., 6., 7., 8., 9. pontja, megjegyzés nélkül vétettek tudomásul. Kozma László igen melegen emlékezett meg a Hunyadmegyei történelmi társulat jubileári közgyűléséről, a melyen, mint a társulat kiküldötté jelent meg. A közgyűlés a választmány ajánlatára tiszteletbeli taggá választotta Zichy Jenő grótot. Nagy élvezetet szerzett Roediger Lajos titkár pompás szabad előadásával. Dr. Grüner Samu indítványára az elnöknek jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. A jegyzőkönyv hitelesítésére Mihályi János és Kozma László kérétek fel.

Állami ménék széthelyezése. A bajai mén-telepen elhelyezett ménék az egyes fedezetési állomások részére Baján folyó hó 22-én fognak szétosztani.

Iparos dalárda. Egy évi szünetelés után a „zombori iparos dalárda” újra életelt ad magáról. A karmester hiánya volt eddig leginkább oka a stagnálásnak. Most Csermák József a dalárda tiszteletbeli karmestere vállalta magára az ének vezetését és így nem-sokára ismét alkalmunk lesz az iparos dalárda működésében gyönyörködhetni. A dalárda nagyjermű elnöke Czudler János, minden lehetőséget, hogy a dalárda régi jó hírnevét ismét visszanyerje. Most folyik a pártoló tagok gyűjtése is. A dalárda február hó első napjain hangversenyt rendez és ekkor fog ismét a nyilvánosság elé lépni.

Párbaj. Vörös kimenetelű kardpárbajról értesít palánkai tudósítónk. Az ellenfelek Hipp Dezső a palánkai jármű főszolgabírója és Jedlicska Béla dr. palánkai kir. közjegyző voltak. A párbajra Jedlicska Béla dr. iuzultusa szolgált. A párbajban Jedlicska Béla dr. fején három sebet kapott.

Betegápolási pótadó. Zombor sz. kir. város tanácsától vettük a következő hirdetményt: Zombor sz. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tetetik, hogy Zombor sz. kir. város törvényhatóságának szolgálatban álló tisztviselők, szolgák és egyéb alkalmazottak, valamint nyug- és kegydíjasok járandóságait 1899. évre kivetett és érvényesített orsz. betegápolási pótadóra vonatkozó kivetési lajstrom az 1883. 44. t. c. 16. és 18. § a értelmében nyolc (8) egymásután következő napu at, vagyis 1900. évi január hó 4-től kezdve bezárólag 1900. évi január hó 11-éig betekintés végett a városi házépítészeti közszolgálat kitétetik azon figyelemzettel, hogy azok, kik a kivetési lajstromban megállapított orsz. betegápolási pótadóval most megrováltak, netáni felszámolásukat jelen lajstrom kitételének napját követő 15 nap alatt a város polgármesterénél előterjeszhetik.

Eljegyzés. Tóth Elek lugosi lakatos mester eljegyezte Tóth Anna kisasszonyt, Tóth Ferenc zombori kovács iparos leányát.

Halálozás. Stenger László ó-becsei róm. kath. segédlelkész folyó hó 6-án rövid szenvedés után 59 éves korában elhunyt. A megboldogult halála O-Becsen általános, mély részvételt keltett. Jó lelképásztor, szelid lelkű pap, szegények és árvák gyámoltója, az iskolás gyermekek buzgó hitoktatója, szerető jó barát, páratlan jellemű polgár volt. Az ó-becsei esperesi kerület papság elhunytáról a következő gyászjelentést adta ki: Az ó-becsei róm. kath. esperesi kerület papsága fájdalmas szívvel jelenti ntiszteendő Stenger Lászlóknak élete 59-ik, alkotásának 31-ik évében a halál öklök szentségeinek ájtatos fölvtétele után 1900. évi január hó 6-án reggel 7 órakor az Urban történet gyászos elhunytát. A boldogultnak földi maradványai folyó hó 7-én délután fél 4 órakor fognak az ó-becsei róm. kath. sírkertben örök nyugalomra tetetni, az engesztelő szentmise-áldozat ugyan e hó 8-án reggel 9 órakor fog a Mindenhatóknak bemutatni. Az örök világosság fényeskedjék neki! Kelt O-Becsen, 1900. évi január hó 6-án. Az ó-becsei ker. papság.

Boszu a feleség ellen. Csinos, nagyon szemre való felesége volt Zsarkó János ó-becsei lakosnak. Szerette is nagyon az ember az asszonyt, de ez a szeretet még sem akadályozta őt meg abban, hogy olykor-olykor el ne verje a feleségét. A rossz bánásmódot nem tudta tűrni sokáig az asszony. Egy szép napon összeszedte a holmiját és elszökött az uratól. Zsarkó János teljesen beteg lett az asszony után. Hivta, csalogatta vissza ismét, de az asszony csak nem ment vissza többé. E miatt nagyon megharagudott az ember. Valami boszuz tört a fejét. Elment a csendőrségre és ott feljelentést tett a felesége ellen. Azzal vádolta, hogy ellopott tőle 100 koronát és azzal megszökött. A vizsgálat során kiderült, hogy Zsarkó János vádja hamis volt és most ellene indított eljárást az újvidéki kir. törvényszék.

Halál a Duna jege alatt. Bramberger István szűrszabó és Tiller Péter cipész palánkai lakosok a napokban Illokra mentek a Duna jegén át. Este kilenc órakor gyertya világítás mellett kezdtek meg utjuk hazafelé, dacára hogy ismerőseik lebeszéltek és tartóztatták őket. A parton állók látták a világosság eltűnését és azóta nekik is nyomuk veszett, bizonyosan a Duna jege alatt lelték halálukat.

Bácskai ifju Transzvalban. Apatinból írják, hogy Raichl Frigyes apatini fiatal ember jelenleg Transzvalban időzik. Onnan rokonaihoz érkezett leveleiben magasztalja a burokat, mint vitéz és istenfélő embereket.

Az országos polgári iskolai egyesület Bács-Bodrogh megyei köre. Az országos polgári iskolai egyesület Bács-Bodrogh megyei köre múlt hó 30-án Újvidéken megalakult. Az alakuló gyűlésen, mely az újvidéki állami polg. és felső kereskedelmi iskola tanástermében folyt le, Bruck Ferenc igazgató elnököt, a jegyzői tisztelet pedig Kellner Fülöp viselte. A körbe a következő tantestületek léptek be: az újvidéki állami polgári fiú és leány, a gör. kel. felsőbb leány, az ó-becsei községi fiú és leány, a titeli állami polgári fiú, a bajai községi és izraelita polgári fiú és az ó-kanizsai polgári fiú iskola tantestülete. Az alakuló gyűlés a következőleg folyt le: Bruck Ferenc a megjelenteket meleg szavakban üdvözölve, az egyesülés célját, hasznát és fontosságát ismert ékes szöveggel fejtegette és fölkerete az értekezletet egy elnök és jegyző megválasztására. Elnökké egyhangulag Bruck Ferenc, jegyzőül Kellner Fülöp választott meg. Erre a jelenlevők nagy lelkesedéssel egyhangulag a kört megalakultnak kimondták. Ezután a gyűlés a helybeli tantestületek ügyrendi javaslatát fogadta el némi módosítással. Miután azok, kik az orsz. egyesületnek még nem tagjai, kijelentették, hogy 1900. január 1-től fogva oda belépnek, a választás ejtetett meg, melyet Kiszter János mint korelnök és Földes István mint korjegyző vezetett. A választások eredménye következő: Elnök: Bruck Ferenc Újvidék, alelnök: Pisztora József Ó-Becse, titkár: Kellner Fülöp Újvidék, pénztáros: Veszolovszky Kacsokovich Ilona Újvidék, ellenőr: Darmay Péter Titel, választmányi tagok: Nemessányi Adél Újvidék, Zorkóczy Lajos Újvidék, Dégay Kálmán Ó-Kanizsa, Homoky István Ó-Becse, Józsa Károly Titel, Keller Richárd Baja, Erdős Jakab Baja, Földes István Ó-Becse és Varagvain Arkádija Újvidék. Végre a gyűlés Pisztora József indítványára — elnöknek a gyűlés egybehívása — és vezetéséért köszönetet szavazott. Közgyűlés után társas ebéd volt az „Erzsébet” szállóban, a melyen Pisztora József szép felkötésűt mondott Lujanovits Ilona és Szandics Angéla tanítónőkre. Az ülés tagjai közt nagy örömet keltett, hogy azon a gör. kel. felsőbb leány iskola tantestülete is jelen volt és a kör tagjai sorába lépett.

A megszőkötött menyasszony. Zsablyán nem mindennapi eset történt a napokban, melynek szereplője egy szépségeről és vagyonáról messze földön ismert szerb leány, a ki egyszerműl menyasszony is volt. Továbbá egy igen csinos, de annál szegényebb szerb leány, a ki szőketéssel nyerte meg magának a szép menyasszonyt. Az eset különben — mint nekünk írják — a következő: Horvaczky Danicza özvegy édes anyjával lakott és igen jó módban élt. A leány kezét megkérte Ivanits Józó, a község egyik vagyonos polgárának fia. A leány nem akart hozzá menni a leányhoz, de a szülők rábeszélésére mégis beleegyezett. A közeledő szerb farsangon lett volna az esküvő és mindkét részről már nagyban folyt az előkészület. A múlt vasárnap virradóra a leány hirtelen eltűnt a szülői háztól, keresték mindenfelé, de hiába. Különösen a vőlegényt bántotta a dolog, annál is inkább, mert tudomására jutott, hogy a menyasszonnyal egyidejűleg tűnt el Popovits Pántó is, a ki a leánynyal köztudomás szerint igen jó viszonyban volt. Az eltűnés után néhány napra az aggódó vőlegény, Ivanits Józó, a ki menyasszonyának keresésére indult, a titeli barátban a szántó-földeken halva találta. A hullán kúterőszak nyomai nem látszóttak, mindannak dacára a hatóság elrendelte a fölboncolást. Minthogy pedig e haláleset összefüggésben levőnek tartják Horvaczky Danicza és Popovits Pántó eltűnésével, ennél fogva most a hatóságok körözik az eltűnt szerelmes párt.

Gyilkos anya. Borzalmas bűntény tartja igaztosságban Glozsán község lakosságát. Egy leány megölte a gyermekét és a holttestet odavetette a sertéseknek. A kihezett sertések széjjel szaggatták a csecsemő holttestét és felfalták. A bűntényről következőket jelenti a tudósítónk: A falu egyik legszemevalóbb leánya Murin Anna volt, akivel szívesen foglalkozott minden legény. A sok legény közt kiválasztott a leány magának egyet és azzal elte át a világot hosszú időn keresztül. A bensős szerelmi viszony nem maradt következmény nélkül. Gyermeke született a leánynak, aki aztán minden áron szabadulni akart szegényétől. Addig töprengött, tépelődött, amíg elhatározta, hogy megöli gyermekét. Kiment a kertbe és ott megfojtotta a gyermekét. A holttestet azonban nem ásta el, hanem odavetette a kertbe zart sertéseknek. A csecsemőt egy pillanattal széjjeltépték a sertések. A sertések közül egy kifutott az utcára és árulója lett az iszonyatos bűnténynek. Az állat a fogai között hurcolta a csecsemő fél karját. Az utcán járó emberek meborzadtak a bűnténytől és bejelentették azt a csendőrségnek. A gyilkos anyát vallatóra vették a csendőrök. Az nem is tagadta bűnét, töredelmes vallomást tett, mire a csendőrök Újvidékre szállították és átadták a kir. törvényszéknek.

Gyermekgyilkos. Bezdánban Panda Anna nevű leányzó megfojtotta újszülött gyermekét és holttestét elásta az udvaron. Az eset kiderült és a bűnös leányt letartóztatta a csendőrség és átadta a zombori kir. törvényszéknek.

Nagy idők tanuja. Dr. Kramolin István, volt 48-as honvéd főorvos 78 éves korában Baján meghalt.

Alapszabály záradékolás. A m. kir. belügyminiszter a szeghegyi „Nemzeti kör” alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

Zárdaépítés. N.-Palánka községnek egy zárda építése iránt hozott határozatát a vármegyei közgyűlés jóváhagyta. Az építést kora tavaszkor megkezdik, még pedig azon a telken, melyet b. e. Armbrust Péter plébános adományozott. A zárda építésének költségeire Császka György érek 36,000 koronát ajándékozott.

...ból ir-
...jelenleg
...levele-
...elő em-
...esület
...polgári
...mult hó
...n, mely
...iskola
...elnökölt,
...A körbe
...állami
...ő-beesei
...a bajai
...polgári
...közleget
...avakban
...osságát
...értkeze-
...Elnökök
...állóp vá-
...léssel és
...Ezután
...vaslatát
...az orsz.
...gy 1900.
...ejtetett
...Földes
...edénye
...alelők:
...Ujvidék,
...Ujvidék,
...ok: Ne-
...Dégay
...ozsa Ka-
...aja, Föl-
...Ujvidék.
...elnököknek
...etet szá-
...rzsébet"
...összintőt
...tónökre.
...y azon a
...elen volt
...Zsablyán
...nek sze-
...földön
...szouy is
...gényebb
...ganak a
...nekünk
...egy édes
...nyos kezét
...nos pol-
...legény-
...ezett. A
...és mind-
...A mult
...a szülői
...nösen a
...b, mert
...yidőjüleg
...tudomas
...n néhány
...ki meny-
...a szántó-
...nyomai
...rendelte
...zefüggés-
...nts Pantó
...ik az el-
...tja izga-
...ny meg-
...éseknek.
...emő holt-
...jeleni a
...ra Murtin
...legény.
...ak egyet
...A benső
...nekül.
...den áron
...tepelő-
...Kiment
...holttestet
...rtbe zart
...jeltepek
...tára és
...at a fogai
...tean járó
...entettek
...ra vették
...mes val-
...tottak és
...Anna
...és holt-
...a bünső
...zombori
...van, volt
...meghalt.
...kir. bel-
...zabályait
...gy zárda
...közgyűlés
...dik, még
...éter ple-
...tségeire
...zótt.

Az új postabélyeg. Az új filléres bélyegek most kerültek forgalomba, de nyilván technikai akadályok miatt egyelőre csak néhány bélyegfajta került ki az államnyomdából. Az új bélyegek mintáját pályázaton szerezték be a kereskedelemügyi kormány, azonban nem használták föl kivételre egyik pályanyertes bélyegrajzot sem, hanem több pályamunkából kombináltak össze egy mintát. A pályázaton feltűnt magyaros motívumok közül egyedül a turulmadarat vették át a pályaművek egyikéből, azonkívül a párnára helyezett magyar korofát. Ez a kettő a főalkatrésze az új bélyegeknél.

Háztartás a magyar háziasszonyok közlönye. Megjelenik minden 1., 10. és 20-án. Szerkeszti Kútrthy Emilné. Kiadja az Athenaeum r. t. A magyar gazdaszönyök egyetlen lapja, tanácsadója a havonként háromszor megjelenő Háztartás. A jó gazdaszöny bizalmas barátja, az avatatlannak támogatja a háztartás gondjaiban. A folyton változó, de a háztartás minden ágát felölő sorozatai: Gyermekszoba, Egészség, Gyógynövények, Szépség ápolása, Lakás, Ékszer, Kezímunka, Szabás és varrás, Pecséttisztítás, Maradékok felhasználása, Házi-szerek, Mosás, Vasalás, Kártékony állatok, Fűtés, Világítás, Szappanfőzés, Élelmiszer, Bevasárlás, Étlapok, Ételek, Baromfi-udvar, Konyhakert, Szobakertészet, Disz-kert, Gyümölcs, Nyaralás, Fűrdőzés, Nőkről és nőknél, Irodalom, Színház és zene, Képzőművészet, Családi rovat, Rejtvény, Szerkesztői posta, Kedvezmények stb. bőven és érdekesen tárgyalják a tudnivalókat; igen gyakran díszes kivitelű képekkel szemléltetést. Bő és válogatott szépirodalmi rész a legkitűnőbb írók tollából. Gyönyörű kiállítás. Minden szám fűtve és fölívga. Az apró-hirdetések rovatát a kiadóhivatal ingyen bocsátja az előfizetők rendelkezésére. Egy másik kedvezmény, hogy a Háztartás előzetői a Forgó Bácsi „Kis Lap”-ját 1 frt helyett negyedévenként 75 kr-ért rendelhetik meg. Elő-fizetési díj negyedévre 1 frt 50 kr. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal. Megrendelő cím: Háztartás kiadóhivatala Budapest, Kerepesi-ut 54. sz.

Halálozás. Gáspár Ferenc nyug. zentai közs. tanító Szabadkán 75 éves korában jobblétre szenderült. Béke poraira!

A szegedi kir. tábla új tanácsbeosztása. A szegedi kir. tábla elnöke, Csathó Ferenc már megalkotta a táblai tanácsokat az 1900. évre. Az új tanácsbeosztást a következőkben közöljük: I. Polgári tanács: Elnök: Csathó Ferenc, a kir. tábla elnöke; bírák: Budapesti János (feltűlvizsgálati ügyekben az elnök állandó helyettese), Nagy János, Hamza Géza, Schulek Kálmán dr., Banyai Miksa dr.; kiegészítő bírák: Zsiros Kálmán, Jantsik Viktor, Stand Lajos dr.; tanácsjegyzők: Szeless László albiró, Kovács Rókus aljegyző. — II. Polgári tanács: Elnök: Frits Róbert tanácselnök; bírák: Káplány Géza, Klimkó Ede, Veress Károly, Kanyó Lajos, Zsiros Kálmán, Biró Vilmos, Jantsik Viktor, Stand Lajos dr., Witt László; tanácsjegyzők: Körber Zsigmond dr. albiró, Bogdár János bir. jegyző. — III. Büntető tanács: Elnök: Draveczky Adorján tanácselnök; bírák: Nesztor János, Szeles Elek, Racz Gyula, Moga Ödön, Dalmay Pál, Deák Péter, Molnár Elemér, Valkó Pál; kiegészítő bírák: Kanyó Lajos, Biró Vilmos; tanácsjegyzők: Férj Dezső albiró, Szántó Ferenc aljegyző, Janka Kálmán aljegyző. — A tárgyalások napjai: I. Büntető felel-viteli főtárgyalás hetenként hétfőn, szerdán és pénteken. II. Büntető ügyekben tanácsülés kedden és esetleg csüt-törtökön. III. Régi eljárás értelmében elintézendő ügyek-ben átmenetileg a kifüggesztéshez képest hetenként és naponként nyilvános ülés.

Iparkiallítás Baján. Baján mult év szeptember havában iparkiallítást akartak rendezni, melyet azonban tekintettel a szegedi mezőgazdasági kiállításra, elhalasztottak. A kiállítási bizottság most dr. Hegedűs Aladár polgármester elnöke alatt ülést tartott, melyen elhatározták, hogy a kiállítást folyó évi június hó 3-tól 17-éig tartják meg. Nagy lelkesedést keltett a kereske-delmi miniszter leirata, melyben értesíti a kiállítási elő-készítő bizottságot, hogy a kiállításra 3000 frt segélyt ad, ezenkívül megígéri, hogy a fővárosi technológiai iparmúzeum is fog munkagép-kiállítást rendezni, a kiállítás sikere tehát teljesen biztosítva van. A szegedi ke-reskedelmi és iparkamara 500 korona segélyt szavazott meg. Míután a városban alkalmas helyiség a kiállítás sikeres elhelyezésére nincsen, valószínűleg a főtéren ideiglenes épületet fognak emelni a kiállítás számára.

Szököév-e az 1900-ik év? Az 1900-ik év nem szököév, ami egyike a legnagyobb idősámítási kivételeknek. Magyarazata ennek a következő: Február hónapnak minden negyedik évben huszonkilenc napja van. Ez adja a szököévet. Míután 1896-ik esztendő szö-kőév volt, 1900-nak is szököévnél kellene lennie. Hogy mégsem az, így magyarázhatjuk: A föld a nap körül 365 nap, 5 óra, 48 perc és 47 másodperc alatt futja meg pályáját. Erről az időről nem lehet azt mondani, hogy pontosan 365 és negyednap. Tehát ha minden negyedik évben hozzáteszünk is az évhez egy egész napot, bizonyos idő múlva oda jutunk, hogy késünk. XIII. Gergely pápa a naptár reformálásakor elhatározta, hogy ennek a késésnek elkerülésére hivatal 100-as év nem lesz szököév; ez a három pedig az 1700., az 1800. és az 1900-ik év. Már a 2000-edik megint szököév lesz. Eszerint 1896-tól 1904-ig nincs szököév. Aki tehát febr-uár 29-én született, most nyolc évig kénytelen várakozni, amíg megint megünnepelheti a születésnapját. E magya-rázatot adja meg a kulcsát annak is, hogy a Gergely- és a Julián-naptár közötti számítás-külömbözet miért lesz már a jövő esztendőben tizenkét nap helyett tizenhárom nap.

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó:
BITTERMANN ANDOR.

NYILTTÉR. *)
Köszönetnyilvánítás.
Mindazon jó barátok és ismerősöknek, a kik boldogult fiunk Kanyó Jenő végtisztességén jelen voltak és megjelenésükkel mérvetelien fájdalmunkat enyhíteni kegyesek voltak, ez uton mond hálás köszönetet a csalá-d névében:
Kanyó Ábel.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.
Halpaprikás.
Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hogy az
„ARANY HORGONY”-HOZ
címzett
— vármegyei székház mellett —
vendéglőmben
folyó évi február hó 1-én
halpaprikást
rendezek, a melyre a t. közönséget tisztelettel meghívom.
Egy teríték ára 2 korona.
Kezdeté este 8 óraker.
Mély tisztelettel
Kaelbly Mihály,
vendéglős.

26. szám.
kig. 1900.

Hirdetmény.
Bajmok község tulajdonát képező — tenyésztesre alkalmatlan — két drb bika és két kan folyó hó 11-ik napján délelőtt 9 óraker Bajmok község-házánál nyilvános árve-reseu eladatik.
Bajmokon, 1900. évi január hó 4-én.
Nagel Gyula, **Schön Tamás,**
aljegyző. bíró.

6870. szám.
kig. 1899.

Pályázat.
Bács-Doroszló községben ujonan szervezett s 300 forintnyi évi fizetéssel egybekötött irnok-végrehajtói állásra ezennel pályázatot hirdetek.
Pályázók kellően felszerelt kérvényüket hoz-zám 1900. évi január hó 15-ig terjesszék be.
Apatin, 1899. évi december hó 24-én.
Deák,
főszolgabíró.

Pályázati hirdetmény.
A rác-militicsi r. k. népiekolánál lemondás folytán megtresedett német-magyar tannyelvű tanítói állásra 1900. évi január hó 12-ig pályázat hirdettek. A tanítói állás javadalmazása 400 frt havi előleges rész-letekben, 50 frt lakaspénz, esetleg szabad lakás, 50 frtnyi ötödéves korpótlék, mely 250 frtig emelkedhetik. Az ismétlő iskola ellátásáért külön díj nem jár. A meg-valasztandó tartozik az állást január 15-én elfoglalni, mely naptól fogva fizetése is folyóvá fog tétetni. A szá-bályszerüen felszerelt kérvények 1900. évi január hó 12-ig a rác-militicsi róm. kath. iskolaszékre címezve nt. Garay József esperes-plébános urhoz Bács-Doroszlóra ktlündendők.
Rác-Militicsen, 1899. évi december hó 29-én.
2—2 **A róm. kath. iskolaszék.**

6811. szám. kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.
Bács-Bodrogh vármegye bajai járásához tartozó Bérég községben lemondás folytán üresedésbe jött és havi előleges részletekben folyósítandó évi 600 korona fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom pályázni kívánókat, hogy kellően felszerelt folyamodványukat hozzám legkésőbb **folyó évi január hó 25-ig** nyújtsák be.
A törvényben előírt minősítésen kívül a községben divó sokak (bunyevác, szerb) és a német nyelv szóbeli tudása szintén igazolandó.
Baján, 1900. évi január hó 2-án.
Latinovits,
főszolgabíró.

Pályázat tanítói állásra.
A szántovai r. k. repiskolánál lemondás folytán megtresedett magyar-sokak nyelvű tanítói állásra 1900. évi január hó 31-ig pályázat hirdettek. Javadalmazása: a) 400 frt készpénz a község pénztárából elő-leges negyedévi részletekben; b) ismétlő iskola veze-téseért évi 25 frt; c) 2 szoba és konyhából álló lakás konyhakerttel; d) a másodkántori teendők végzéseért évi 200 frtnyi tiszteltdíj utólagos negyedévi részletek-ben az egyházmegyei nagyobb alaplól. — Megkívánatik a magyar és sokak nyelvben, valamint a kántori teendők végzésében való teljes jártasság, mi okmányokkal igazo-landó. A megválasztandó tartozik az állást azonnal el-foglalni, mely naptól fogva fizetése is folyóvá fog tétetni. A kellőleg felszerelt kérvények a szántovai r. k. iskola-székre címezve nt. Maison Mihály ker. esperes urhoz Rigycicára ktlündendők.
Szántova, 1899. évi december hó 30-án.
3—2 **A r. k. iskolaszék.**

Halm Ervin
zombori szállásán 20 drb kisjenői tisztavérű háromnegyed éves tenyész kansertés **eladó.** 2—1

57. szám 1900.

Hirdetmény.
Alulírt erdőhivatal részéről közhirre tétetik, hogy a karavukovai felsőerdő 16-ik tagjában lévő alább rész-letezett vágások faanyagai tuskóirtási kötelezettséggel és 1900. évi március 31-ig terjedő kihasználási időtartamra felsőbb jóváhagyás fentartása mellett a **karavukovai felsőerdei erdőíri lakban 1900. évi január hó 19-én délelőtt 9 óraker** megtartandó nyilvános alkutárgyaláson eladatni fognak.
Az alkutárgyalási feltételek előlegesen is az alulírt hivatal és a doroszlói m. kir. erdőgondnokságnál meg-tudhatók.

A) Tölgykultúra.

I. részlet 4-5 hold kikiáltási ára	575 kor.	60 fil.
II. " 4-5 " " " " " " "	575 " 60 "	
III. " 4-5 " " " " " " "	575 " 60 "	
IV. " 4-5 " " " " " " "	575 " 60 "	
V. " 4-5 " " " " " " "	575 " 60 "	

B) Sarjerdő.

III. részlet 13-03 hold kikiáltási ára 2306 kor. 68 fil.
Apatinban, 1900. évi január hó 5-én.

M. kir. erdőhivatal.

71. szám.
kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.
Szilbás községben üresedésbe jött és havi utólagos részletekben 384 korona javadalmazással és ruházattal összekötött két gyalogrendőri állásra pályázatot nyitok. Mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, felhívom, hogy szabályszerüen okmányolt pályázati kérvényüket **folyó évi január hó 26-ig** nálam okvetlenül benyújtsák.
N.-Palánka, 1900. évi január hó 4-én.
Ritter,
szolgabíró.

2238. szám.
1899.

Árverési hirdetmény.
Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróság 1899. évi V. 2203. számú végzése következtében dr. Mayer Nándor zombori ügyvéd által képviselt özv. Bosnyák Sándorné és társa zombori lakosok javára Bodonyi János és neje zombori lakosok ellen 1350 frt és járuléka erejéig 1899. évi október hó 16-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 502 frtra becsült burtorneműk, 3 ló, 1 hintó és 1 kocsiból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.
Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíróság V. 2203/5. 1899. számú végzése folytán 1350 forint tőkekövetelés, ennek 1899. évi május hó 1-ső napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 50 frt 95 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban alperesek lakásán (vásártér) leendő eszközzésére 1900. évi január hó 19-ik napjának délelötti 9 órája határidőül kltűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingó-ságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értel-mében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adadni.
Kelt Zomborban, 1900. évi január hó 7-én.
Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

2112. szám.
1899.

Árverési hirdetmény.
Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróság 1899. évi V. 11755. számú végzése következtében Henneberg Sándor zombori ügyvéd által képviselt bács-bresztováci takarékpénztár ja-vára Zimmermann Katalin és társai ó-szivaci lakosok ellen 600 frt és járuléka erejéig 1899. évi október hó 25-én foganatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 548 frtra becsült 2 ló, 2 koei, 120 méter-mázsa csöves kukorica és 4 hízó disznóból álló ingó-ságok nyilvános árverésen eladatnak.
Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbí-róság 1899. évi V. 2231/2. sz. végzése folytán 600 frt tőkekövetelés, ennek 1899. évi november hó 1-ső napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 115 forint 50 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Ó-Szivacson alperesek lakásán leendő eszközzésére 1900-ik évi január hó 20-ik napjának délelötti 10 órája határidőül kltűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingó-ságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értel-mében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adadni.
Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.
Kelt Zomborban, 1900. évi január hó 7-én.
Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

